

У С Т А В

НА НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ПЕНЧО СЛАВЕЙКОВ 1871“ ТРЯВНА

Приет на Общото събрание на 27 март 2025 г.

Глава първа

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Статут

Чл.1.(1) Народно читалище „Пенчо Славейков 1871“ гр. Трявна е юридическо лице с нестопанска цел, учредено съгласно разпоредбите на Закона за народните читалища и Закона за юридическите лица с нестопанска цел, Устав и Решението на учредителното събрание.

(2) Народно читалище „Пенчо Славейков 1871“ Трявна е основано на 6 декември 1871 година и му е предоставено безвъзмездно право на ползване върху сградата в град Трявна, ул. „Ангел Кънчев“ № 33, съгласно Решение № 80/29.10.1998 г. на Общински съвет Трявна и Решение № 876/26.06.1997 г. на Габровски окръжен съд с протокол № 3/20.03.1997 г. и е регистрирано в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел в Габровски окръжен съд – том II, р.V, стр.90, партида 16 по фирмено дело № 361/1997 година.

(3) Членовете на читалището не отговарят за задълженията на читалището.

(4) Членовете на читалището отговарят за внасяне на дължимите членски вноски.

Наименование

Чл.2(1) Наименованието е Народно читалище „Пенчо Славейков 1871“.

(2) Наименованието на читалището, заедно с указание за селището, адреса и БУЛСТАТ, трябва да бъдат посочвани в документите от кореспонденцията на читалището.

Чл.3 Седалището и адрес на управление на читалището е област Габрово, град Трявна, пощенски код 5350, улица „Ангел Кънчев“ № 33.

Предмет на дейността

Чл.4. Народно читалище „Пенчо Славейков 1871“ Трявна е традиционно самоуправляващо се българско културно-просветно сдружение за осъществяване на културно-просветна дейност в обществена полза изразяваща се в:

(1) Съдейства на държавата и общината за изпълнение на културни, социални и образователни програми в населеното място.

(2) Съдейства за запазване на традициите и обичаите на българския народ и обогатяване на знанията на гражданите и приобщаването им към ценностите и постиженията на науката, изкуството и културата, както и възпитаване и утвърждаване на националното самосъзнание и осигуряване на достъп до информация.

(3) Сътрудничи с международни, национални, регионални структури, които осъществяват дейности в полза на пълноценно участие в гражданския живот, усъвършенстване в дух на толерантност, етичност и взаимопомощ, информационна, изследователска, рекламна дейност за утвърждаване на доверието, морала и професионализма на всички слоеве от гражданското общество в Република България.

(4) Популяризиране постиженията на българската, европейска и световна цивилизация.

(5) Съдействие за осмисляне културно-историческото наследство на България и Европа.

Глава втора **II. ЦЕЛИ И ДЕЙНОСТИ**

Чл.5. Основните цели на Читалището са:

1. Да задоволява потребностите на гражданите свързани с развитието и обогатяване на културния живот, социалната и образователна дейност в населеното място, където осъществява дейността си.

2. Да съхранява обичаите и традициите на българския народ.

3. Да разширява знанията на гражданите и приобщаването им към ценностите и постиженията на науката, изкуството и културата.

4. Да възпитава и утвърждава националното самосъзнание.

5. Да осигурява достъп до информация.

Чл.6. За постигане на своите цели Народно читалище „Пенчо Славейков 1871“ извършва следните дейности:

1. Урежда и поддържа на библиотеки, читални, фото-, фоно-, филмо- и видеотека, както и създава и поддържа на електронни информационни мрежи.

2. Развива, насърчава и подпомага любителското художествено творчество, чрез самодейни състави, клубове и творчески инициативи.

3. Организира школи, кръжоци, курсове, клубове, кино- и видеопоказ, театрална дейност, празненства, концерти, чествания и младежки дейности.

4. Събира и разпространява знания за родния край.

5. Създава и съхранява музейни колекции съгласно Закона за културното наследство.

6. Предоставя компютърни и интернет услуги.

7. Народно читалище “Пенчо Славейков 1871“ Трявна може да развива и допълнителна стопанска дейност, свързана с предмета на основната им дейност, в съответствие с действащото законодателство, като използва приходите от нея за постигане на определените в Устава цели. Читалището не разпределя печалба.

Чл.7. Читалището няма право да предоставя собствено или ползвано от тях имущество възмездно или безвъзмездно:

1. За хазартни игри и нощни заведения.

2. За дейност на нерегистрирани по Закона за вероизповеданията религиозни общности и юридически лица с нестопанска цел на такива общности.

3. За постоянно ползване от политически партии и организации.

4. На председателя, секретаря, членовете на настоятелството и проверителната комисия и на членовете на техните семейства.

Глава трета **III. УЧРЕДЯВАНЕ И ЧЛЕНСТВО**

Чл.8.(1) Читалището има най-малко 150 дееспособни физически лица, които вземат решение за учредително събрание.

(2) Учредителното събрание приема устава на читалището и избира неговите органи. Уставът урежда:

1. наименованието;
2. седалището;
3. целите;
4. източниците на финансиране;
5. органите на управление контрол, техните правомощия начина на избирането им, реда за свикването им и за вземане на решения;
6. начина за приемане на членове и прекратяване на членството, както и реда за определяне на членския внос.

Чл.9.(1) Членуването в Читалището е доброволно. Членовете на Читалището са индивидуални, колективни и почетни.

(2) Индивидуалните членове са български граждани, физически лица, които споделят целите на Читалището и средствата за тяхното постигане, изпълняват Устава на читалището и плащат редовно членския си внос. Те биват действителни и спомагателни:

1. Действителни членове са дееспособни лица, навършили 18 години, които подпомагат или участват в дейността на Читалището, редовно плащат членски внос. Право на глас, да избира и да бъде избран има само действителен член, който е платил членския си внос.

2. Спомагателни членове са лица до 18 години, които нямат право да избират и да бъдат избирани. Имат право на съвещателен глас.

(3) Колективните членове съдействат за осъществяване целите на читалището, подпомагат дейностите, поддържането и обогатяването на материалната база и имат право на един глас в Общото събрание.

Колективни членове могат да бъдат:

- Професионални организации;
- Стопански организации;
- Търговски дружества;
- Кооперации и сдружения;
- Културно-просветни и любителски клубове и творчески колективи.

(4) Почетни членове са граждани, които имат особени заслуги за развитието на читалището. Тяхното почетно членство се утвърждава от Общото събрание по предложение на Читалищното настоятелство. Почетни членове могат да бъдат български и чужди граждани с изключителни заслуги за читалището. Почетното членство е пожизнено и тези членове се регистрират в специална книга.

Чл.10. Всеки член на Читалището има право:

1. Да избира и да бъде избран в органите на управление на Читалището, при условие, че през последните три календарни години преди избора са били редовни членове на Читалището и са участвали активно в дейността му.
2. Да участва в инициативите на Читалището и в работата на Общото събрание.
3. Да получава информация за дейността на Читалището.
4. Да ползват базата и определено имущество на читалището с предимство и при облекчени условия.

Чл.11. Не може да бъде щатен или хоноруван читалищен служител лице, което не е член.

Чл.12. Всеки член на Читалището е длъжен:

1. Да спазва Устава на Читалището, да работи за реализирането на неговите цели и да изпълнява решенията на Общото събрание и Настоятелството.

2. Да плащат редовно годишния си членски внос до края на текущата календарна година. Новоприетите членове заплащат встъпителен членски внос, след одобрение на молбата им от Настоятелството.

3. Да подпомага и участва в дейността на Читалището. Да съхранява и обогатява читалищното имущество

4. Да пази доброто име, престижа и интересите на Читалището.

Придобиване на членство

Чл.13.(1) Членовете на Читалището се приемат от Читалищното Настоятелство.

(2) Кандидатите за действителни индивидуални членове подават лично писмено заявление до Настоятелство на Читалищното, с което декларират, че желаят да станат членове на Читалището, че са запознати и приемат разпоредбите на Устава на Читалището и ще работят за постигане на неговите цели.

(3) Читалищното настоятелство разглежда подадените заявления в едномесечен срок. Решението за прием се взема с обикновено мнозинство от всички членове на Настоятелството на Народно читалище „Пенчо Славейков 1871“ – Трявна.

(4) При отказ за членство, Читалищното настоятелство не е длъжно да се мотивира.

Прекратяване на членство

Чл.14. Членството в Читалището се прекратява в следните случаи:

1. С едностранно волеизявление до Читалището.

2. Със смъртта или поставяне под пълно запрещение.

3. С прекратяване на юридическото лице Читалището.

4. При неплащане на членския внос в срока съгласно устава.

Подновяване на членство

Чл.15. Подновяването на членство в читалището се извършва по реда, указан в чл. 13.

Глава четвърта IV. У П Р А В Л Е Н И Е

Органи на читалището

Чл.16.(1) Върховен орган на НЧ “Пенчо Славейков 1871“ Трявна е **Общото събрание**.

(2) Управителен орган на НЧ “Пенчо Славейков 1871“ Трявна е **Читалищното Настоятелство**.

(3) Контролен орган на НЧ “Пенчо Славейков 1871“ Трявна е **Проверителната комисия**.

Състав на Общото събрание

Чл.17. В Общото събрание участват всички членове на читалището. Членовете на читалището участват в Общото събрание лично или чрез упълномощен представител.

Компетентност на Общото събрание

Чл.18.(1) Общото събрание:

1. Приема, изменя и допълва Устава на Читалището.
2. Избира и освобождава членовете на Настоятелството, Проверителната комисия и Председателя .
3. Приема вътрешните актове, необходими за организацията на дейността на Читалището.
4. Изключва членове на Читалището
5. Определя основните насоки на дейността на Читалището.
6. Взема решение за членуване или за прекратяване на членството в читалищно сдружение.
7. Приема бюджета на Читалището.
8. Приема годишния отчет до 30 март на следващата година.
9. Определя размера на членския внос.
10. Отменя решения на органите на Читалището
11. Взема решения за откриване на клонове на Читалището след съгласуване с Общината.
12. Взема решение за прекратяване на Читалището.
13. Взема решение за отнасяне до съда на незаконосъобразни действия на ръководството или отделни читалищни членове.
14. Избира почетни членове на читалището по предложение на Настоятелството.
15. Решенията на Общото събрание на Читалището се вземат:
 - а) за ръководството на събранието, неговите помощни органи и решенията за бъдещата дейност с **явно гласуване**.
 - б) изборът на членовете на настоятелството и проверителната комисия става чрез **тайно гласуване**.
 - в) изборът на председател се извършва с **тайно или явно гласуване** с решение на Общото събрание.
 - г) при освобождаване на член на Настоятелството или Проверителната комисия преди изтичане на мандата, избор на нов член се извършва с **тайно или явно гласуване** с решение на Общото събрание.
 - д) за избрани се считат лицата, избрани с обикновено мнозинство от участвалите в гласуванията.

(2) Решенията на Общото събрание са задължителни за другите органи на читалището.

Провеждане на Общото събрание

Чл.19.(1) Редовно Общо събрание на Читалището се свиква от Настоятелството най-малко веднъж годишно.

(2) Отчетно-изборно събрание се провежда на три години.

Свикване на Общото събрание

Чл.20.(1) Поканата за събрание трябва да съдържа: дневния ред, датата, часа и мястото на провеждането му и кой го свиква. Тя трябва да бъде получена срещу подпис или връчена не по-късно от 7 дни преди датата на провеждането. В същия срок на вратата на Читалището и на други общодостъпни места в общината, където е дейността на читалището, трябва да бъде залепена поканата за събраниято.

(2) 14 дена преди провеждането на общо събрание се спира приема на членски внос и молби за членство.

Кворум

Чл.21. Общото събрание е законно, ако присъстват най-малко половината от имащите право на глас членове на Читалището. При липса на кворум събраниято се отлага с един час. Тогава събраниято е законно, ако на него присъстват не по-малко от една трета от членовете при Редовно общо събрание и не по-малко от половината плюс един от членовете при Извънредно общо събрание.

Право на глас

Чл.22. Всеки член на Читалището над 18 годишна възраст има право на един глас.

Чл.23. Член на Общото събрание няма право на глас при решаването на въпроси, отнасящи се до него, неговия съпруг/а (или роднини по права линия – без ограничения, по сребрена линия – до четвърта степен, или по сватовство – до втора степен включително).

Вземане на решения

Чл.24. Решенията по Член 18, алинея 1, точки 1, 4, 10, 11 и 12 се вземат с мнозинство най-малко две трети от всички членове. Останалите решения се вземат с мнозинство повече от половината от присъстващите членове.

Решения

Чл.25.(1) Общото събрание не може да взема решения по въпроси, които не са включени в обявления в поканата дневен ред.

(2) Решенията на Общото събрание влизат в сила незабавно, освен ако действието им не бъде отложено или ако според закона те влизат в сила след обнародване.

Читалищно настоятелство

Чл.26.(1) Изпълнителен орган на читалището е Настоятелството, което се състои най-малко от трима членове, избрани за срок от три години и работи на обществени начала. Броят на членовете се определя от Общото събрание. Членовете на настоятелството не трябва да имат роднински връзки по права и сребрена линия до четвърта степен помежду си.

(2) Заседанията на Настоятелството са редовни, когато на тях присъстват повече от половината от членовете.

Чл.27.(1) Настоятелството:

1. Свиква Общото събрание;

2. Осигурява изпълнението на решенията на Общото събрание;
3. Подготвя и внася в Общото събрание проект за бюджет на Читалището и утвърждава щата му;
4. Подготвя и внася в Общото събрание отчет за дейността на Читалището;
5. Назначава секретаря на читалището и утвърждава длъжностната му характеристика.
6. Взема решения за избирането, освобождаването и назначаването на главен библиотекар, отговорник на ШИ и други секторни ръководители.
7. Взема решения за морално и материално стимулиране на читалищни служители, творчески колективи и участниците в тях, сътрудници на читалището и др.
8. Решава въпроси за откриване и закриване на творчески колективи, школи, клубове и други форми на дейност.
9. Приема правилник за вътрешния ред и други правилници и наредби, регулиращи читалищната дейност.
10. На заседанията на настоятелството се води протоколна книга, като протоколите се подписват от председателя.
11. Настоятелството е длъжно да се произнесе и вземе решения по всяка внесена писмена молба или предложение, направено от редовен член на читалището.
12. Заседанията се ръководят от председателя, а при необходимост от негов заместник.
13. Приема нови членове на Читалището.
14. Прехвърля средства от параграф в параграф в рамките на бюджета, одобрен от Общото събрание и при изпълнение на приходни параграфи Настоятелството може да взема решение по кой разходен параграф да се изразходват.

Чл.28.(1) Настоятелството взема решение с мнозинство повече от половината на членовете си.

(2) На заседанията на настоятелството със съвещателен глас могат да присъстват председателя на Проверителната комисия и представител на висшестоящ държавен орган. При необходимост могат да се канят специалисти, експерти, синдикални дейци, читалищни членове, служители и други.

(3) Настоятелството може да изгражда помощни комисии и работни групи по отделни проблеми и направления на дейността.

Чл.29.(1) Мандатът на членовете на настоятелството се прекратява предсрочно при: освобождаване на лицето от длъжност или при смърт.

(2) Освобождаването на член на настоятелството се извършва с решение на Общото събрание:

1. При постъпване на писмено заявление, подадено до Председателя на Настоятелството от лицето подало оставка.
2. При трайна фактическа невъзможност да изпълнява задълженията си повече от 6 месеца.
3. При установяване на несъвместимост с изискванията на Устава на Читалището.

4. При влизане в сила на присъда, с която е наложено наказание „лишаване от свобода“ за умишлено престъпление.

(3) При предсрочно прекратяване на мандата на член на настоятелството, Общото събрание избира на негово място нов член до края на съответния мандат.

Председател

Чл.30.(1) Председателят на читалището е член на настоятелството и се избира от Общото събрание за срок от 3 години. За да бъде избран за председател трябва да е с минимум три години активно членство и да е участвал поне през последната една година в Настоятелството или Проверителната комисия на Читалището.

(2) Председателят:

1. Организира дейността на Читалището съобразно Закона, Устава, решенията на Общото събрание и Настоятелството.
2. Представява читалището пред трети лица.
3. Свиква и ръководи заседанията на Настоятелството и председателства Общото събрание.
4. Отчита дейността си пред Настоятелството.
5. Сключва и прекратява трудовите договори със служителите, съобразно бюджета на читалището и въз основа решение на Настоятелството.
6. Ако избраният председател е служител на Читалището мястото му се пази за определения мандат.
7. Настоятелството определя възнаграждението на Председателят.

Секретар

Чл.31.(1) Секретарят на читалището:

1. Организира изпълнението на решенията на Настоятелството, включително решенията за изпълнението на бюджета.
2. Организира текущата основна и допълнителна дейност.
3. Отговаря за работата на щатния и хонорувания персонал.
4. Представява читалището заедно и поотделно с председателя.

(2) Секретарят не може да е в роднински връзки с членовете на Настоятелството и на Проверителната комисия по права и по сребрена линия до четвърта степен, както и да бъде съпруг/а на председателя на читалището.

(3) Секретаря се назначава и освобождава от Настоятелството. Работи по трудов договор и възнаграждението му се определя от Настоятелството.

(4) Секретарят на Читалището участва в заседанията на Настоятелството със съвещателен глас.

(5) С изтичане на мандата на Настоятелството, трудовият договор на Секретаря на читалището не се прекратява.

Проверителна комисия

Чл.32.(1) Проверителната комисия се състои най-малко от трима членове, избрани за срок от 3 години.

(2) Членовете на Проверителната комисия не могат да бъдат лица, които са в трудовоправни отношения с читалището, отношения по граждански договор или да са роднини на членовете на Настоятелството, на Председателя или на Секретаря по права

линия, съпрузи, братя, сестри и роднини по сватовство от първа степен, както и помежду си.

(3) Проверителната комисия осъществява контрол върху дейността на Настоятелството, Председателя и Секретаря на Читалището по спазване на Закона, Устава и решенията на Общото събрание.

(4) При констатирани нарушения проверителната комисия уведомява Общото събрание, а при данни за извършено престъпление и органите на прокуратурата.

Чл.33. Не могат да бъдат избирани за членове на настоятелството и на проверителната комисия, и за секретар, лица , които са осъждани на лишаване от свобода за умишлени престъпления от общ характер.

Чл.34. Членовете на настоятелството, включително председателят и секретарят, подават декларации за конфликт на интереси при условията и по реда на Закона за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси.

Глава пета

V. ИМУЩЕСТВО И ФИНАНСИРАНЕ

Чл.35.(1) Читалището набира средства от следните източници:

1. Членски внос;
2. Културно-просветна и информационна дейност;
3. Субсидия от държавния и общински бюджет;
4. Наеми от движимо и недвижимо имущество;
5. Дарения и завещания;
6. Платени културни услуги с участието на собствени и гостуващи изпълнители и колективи;
7. Такси за участие в курсове, школи, кръжоци и други форми на обучение, организирани от Читалището или съвместно с други организации;
8. Реализиране на проекти и програми в социалната, културната и образователната сфера;
9. Други източници и помощи от стопански и обществени организации и сдружения;
10. От допълнителна стопанска дейност.

(2) Имуществото на Читалището се състои от право на собственост и други вещни права, вземания , ценни книжа, други права и задължения.

Чл.36. Бюджетът на Читалището се приема от Общото събрание, общо за приходите и разходите, а се утвърждава от Настоятелството по параграфи, по видове разходи, като за постъпили приходи извън предвидените в гласуваните се утвърждава извънреден бюджет.

Чл.37. След утвърждаване на определената сума от държавния и общински бюджети, същата се предоставя на Читалището за самостоятелно управление.

Чл.38. При недостиг на средства за ремонт и поддръжка на читалищната сграда и помещения, средствата се осигуряват от общинския съвет.

Чл.39. Читалището не може да отчуждава недвижими вещи и да учредява ипотека върху тях. Движими вещи могат да бъдат отчуждавани, залагани, бракувани или заменени с по-доброкачествени само по решение на Настоятелството.

Чл.40. Недвижимото и движимо имущество, собственост на Читалището, както и приходите от него не подлежат на принудително изпълнение освен за вземания, произтичащи от трудови правоотношения.

Чл.41.(1) Читалищното Настоятелство изготвя годишния отчет за приходите и разходите, който се приема от Общото събрание.

(2) Отчетът за изразходените от бюджета средства се представя в Община Трявна.

Чл.42. Председателят на читалището ежегодно в срок до 10 ноември представя на кмета на общината предложения за своята дейност през следващата година.

Чл.43. Председателят на читалището представя ежегодно до 31 март пред кмета на Общината и Общинския съвет Доклад за осъществените читалищни дейности в изпълнение на програмата и за изразходваните от бюджета средства през предходната година.

Глава шеста

VI. ПРЕКРАТЯВАНЕ

Чл.44. Читалището може да бъде прекратено:

(1) По решение на Общото събрание.

(2) При условията или по реда на чл. 27, ал.1-5 от ЗНЧ.

ПРЕДХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§1. (1) Народно читалище „Пенчо Славейков 1871“ има:

(1-1) Знак със стилизирани музикална лира и театрална завеса;

(1-2) Кръгъл печат с надпис в окръжност: *Народно читалище „Пенчо Славейков 1871“ Трявна*, в средата на окръжността е разтворена книга, под която е изписана датата на основаването на читалището – 6.12.1871 г.

§2. Датата на основаването на читалището 6 декември се отбелязва като Ден на Народно читалище „Пенчо Славейков 1871 „Трявна.

§3 Професионалният празник на читалището е 24 май – Денят на славянската писменост и култура.

§4 Отчетната година на читалището започва на 01 януари и завършва на 31 декември.

§5 Промените в настоящия Устав могат да бъдат извършвани по реда предвиден в него и в Закона за юридическите лица с нестопанска цел и Закона за народните читалища.

§6 Относно прилагането и тълкуването или прилагането на разпоредбите на настоящия Устав се прилагат разпоредбите на общото българско гражданско законодателство и разпоредбите на Закона за народните читалища и Закона за юридическите лица с нестопанска цел.

§7 С този Устав се урежда по-нататъшното развитие, управление и цялостната дейност на народно читалище „Пенчо Славейков 1871“.

§8.(1) За редовен член се разбира всяко лице, което е подало заявление за членство, прието е от Читалищното настоятелство и е заплатило дължимия членски внос в определения срок за текущата година.

(2) За активно членство и активно участие в дейността се счита участието на редовен член в дейността на Читалището, включително, но не само, чрез участие в клубове, състави, културни, образователни и обществени прояви, както и чрез съдействие за постигане на неговите цели.